

geboren en in Christus geheiligd, totdat bij het opwassen uit hun wandel of leer het tegendeel blijkt". Die verklaring zegt dus niet: Zoo leert God Woord, maar: Zoo leert of belijdt onze belijdenis. Wel volgt dan verder de bewering, dat onze belijdenis dat leert of belijdt op grond van Gods toezegging, „krachtens de belofte Gods", bij welk zinsdeel deze woorden dan ook genomen moeten worden, maar dat brengt hierin geen verandering, dat die verklaring formeel en naar haar wezen slechts is eene bewering omtrent den zin onzer belijdenisgeschriften. In het vervolg wordt dan ook niet ter bevestiging dezer bewering naar Schriftplaatsen verwezen, maar naar woorden uit Confessie, Heidelb. Catech., Doopsformulier. Het gaat er in die verklaring dus over, wat onze belijdenisgeschriften belijden. Niet, of die in het betreffende punt in overeenstemming zijn met Gods openbaring of Woord. Daarvan wordt stilzwijgend uitgegaan. Maar bij die verklaring is het de vraag, wat onze belijdenis inzake de veronderstelde wedergeboorte bij den doop bevat. Men kan er daarbij over strijden, of die verklaring onze belijdenis te dezer zake wel juist weergeeft, en of de uit genoemde geschriften gedane aanhalingen wel waarlijk de bewering der Synode omtrent den inhoud onzer belijdenis op dit punt bevestigen. Ik betwist dat, en meen, dat al die citaten geenerlei steun aan die bewering geven, en over die zaak niet handelen, zoodat die bewering aan het begin daar slechts staat als eene loutere bewering, zonder eenig wezenlijk bewijs. Maar dit op het oogenblik doorlatende, kunnen we niet naar waarheid ontkennen, dat de verklaring van 1905 inzake dit punt, betreft de vraag, wat onze belijdenis over die veronderstelde wedergeboorte en haar verband met den doop zegt; dus gaat over die belijdenis en hare uitspraken of formuleeringen. Die verklaring is dus eene bewering over, of uitlegging van, die belijdenis, niet eene weergave van Gods Woord. Zij gaat niet over de leer of openbaring van Gods Woord, maar over het zeggen onzer belijdenis.

Nu is de Heilige Schrift Gods Woord, Gods openbaring, en daarom onfeilbaar. Maar eene belijdenis is menselijke weergave van die Goddelijke openbaring, behoort dat althans te zijn, is daarom feilbaar. Daarom mag eene belijdenis nooit op ééne lijn gesteld worden met de Heilige Schrift, want wij mogen, naar onze Belijdenis, art. 7, „geener menschen schriften, hoe heilig zij geweest zijn, gelijkstellen met de Goddelijke Schrifturen". Doch met dat begindele der verklaring van 1905 aangaande de veronderstelde wedergeboorte te maken tot leeruitspraak, geloofsbelijdenis, heeft 1942 onze belijdenis gelijk gesteld met Gods Woord.

Afgezien van de vraag, of de verklaring van 1905 onze belijdenis wel juist weergeeft op het betreffende punt, en of zij hare bewering in dezen wel metterdaad uit onze belijdenisgeschriften bewijst, zoo geeft zij eene verklaring slechts van menselijke geschriften, van wat belijdenisgeschriften haars inziens aangaande de bedoelde zaak bevatten. Die geschriften zijn menschengeschriften, welke in de juistheid hunner voorstelling getoetst moeten worden en examinabel, d.i. toetsbaar, blijven aan de Heilige Schrift. De Synode van 1905 heeft hare verklaring dan ook geene leeruitspraak genoemd, noch het karakter van eene leeruitspraak of belijdenisformuleering er aan durven toekennen. Want naar de considerans dier verklaring kan en mag geene Synode omtrent de toen in geschil zijnde punten eene definitieve uitspraak ten principale doen. Blijkbaar oordeelde zij, dat God daarover geen genoegzaam licht in de openbaring Zijner Schrift had doen opgaan. Wel dorst die Synode eene verklaring geven omtrent den inhoud onzer belijdenis over het onderhavige punt, al heeft zij zich in die weergave dan ook vergist. Maar zij gaf die verklaring blijkbaar niet als leer der Heilige Schrift, als openbaring Gods.

Maar zie, daar neemt de Synode van 1942 een deeltje dier verklaring over de leer onzer belijdenis, om zelfs dat als leeruitspraak te bestempelen, als weergave van Gods Woord, als belijdenisformuleering, aan de instemming waarmee, en de leering er mee overeenkomstig, het mogen komen in, en blijven bedienen van, het ambt afhankelijk wordt gesteld, en consequent het gelooven aan, als voorwaarde

gelden moet om zalig te kunnen worden. Want in de kerk is eene leeruitspraak eene geloofsuitspraak, of behoort zij dat althans te wezen, eene uitspraak van hetgeen men gelooft dat God geopenbaard heeft in Zijn Woord, dus eene in menselijke formuleering gevatte weergave van die openbaring. Door nu die vermeende weergave van wat onze belijdenis over het in geschil zijnde punt zegt, door de Synode van 1905, te bestempelen en te willen laten gelden als leeruitspraak, als belijdenisformuleering, heeft de Synode van 1942 onze belijdenis gelijk gesteld met Gods Woord, tegen het uitdrukkelijk vermaan van art. 7 onzer Confessie in.

Daaruit ook blijkt duidelijk, dat 1942 van 1905 iets geheel anders gemaakt heeft, dan die verklaring van 1905 heeft willen zijn, en is.

Wordt vervolgd.

SLEUTELMAGT.

Gij hebt Uw Kerk de sleutelmacht gegeven, opdat wie in Uw schoon gebouw, verraad pleegt aan Uw Woord van trouw vanuit Uw heilige woning wordt verdreven.

Uw Woord is waarheid, door Uw Geest en wij, wij spreken leugentaal. [geheiligd, Ons zeggen: Abba, Vader! is banaal als Gij ons als Uw kindren niet beveeligt.

Maar Gij hebt door Uw mateloze liefde een schoon verbond met ons gesmeed, dat nimmer van een wanklen weet, hoe zwaar ons hart Uw heilig recht ook [griefde.

Wij mogen in Uw Huis als vrijen wonen, omdat Uw Zoon ons heeft bevrijd van schuld, die tot in eeuwigheid ons met de straf des doods zou moeten lonen.

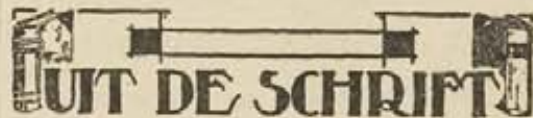
En als een groot geschenk gaaf Gij Uw sleutels tot Uw aardse Huis, [kind'ren opdat wij smaders van het Kruis de toegang tot Uw tafel zouden hind'ren.

Geef Gij ons trouw, o heilige, grote Vader, dat wij gehoorzaam aan Uw eis, verkeren in Uw Kerkpaleis als gasten bij de ware levensader.

Opdat wij deuren sluiten voor de kwaden, die eigen donk're wegen gaan. Doch leer ook door Uw Woord verstaan dat Gij doorgrondt de reden onzer daden.

Want als Gij opent en wij willen sluiten, en trekken scheuren door Uw Kerk, dan schenden wij Uw heilig werk en staan als wachtters van Uw Huis er buiten.

Sept. '45.
J. L. J.

UIT DE SCHRIFT

Toledooth-openbaring in de ontmoeting van Abraham en Melchizedek.

1.

En Melchizedek, de Koning van Salem, bracht brood en wijn; deze nu was een priester van God, den Allerhoogste, en hij zegende hem, En hij (Abraham) gaf hem de tienden van alles.

Gen. 14:18, 19a, 20b.

Een feestmaal kan smakterijker dan een begrafenissen zijn; en de uitroeping van koninklijke eerbewijzen vermag soms diepere wonden te slaan dan een optocht van verwezenen ter dood. Wanneer voor ons gezicht de verhoudingen niet „kloppen", dan is een feestmaal een spijziging met tranenbrood en de inspectie van een eerewachter een gaan in boeien.

Zó'n feestmaal, en zó'n inspectie heeft Abraham, onze Vader, meeten beleven, toen hij, gekraust als overwinnaar, in de buurt van Salem werd geïteerd door Zijne Majesteit, den Koning, en Zijne Eminentie, den priester Melchizedek. Men riep van rechts en links: *Victorie*; en dronk Abrahams gezondheid. Maar hij zelf wist van God geslagen en overwonnen: vae victis, 't doet zeer, als 't heete woord er uit moet: Gij, God, zijt mij te sterk geweest.

Had men ons gevraagd, 't zwaarste uur in Abraham's leven aan te wijzen, we hadden meermalen, als Sören Kierkegaard, en ettelijke anderen, den vinger gelegd bij Genesis 22, daar gaat de vader bergopwaarts, om op bevel van God, zijn eigen zoon te slachten. Dat hem dit van God gevraagd kon worden! Wie onder hen, die

ler informatie aangaande Abraham alleen het verhaal van Genesis lezen, denkt eraan, dat feest onder den rook van Salem ook maar in *aanmerking* te laten komen, als 't er omgaat, Abrahams zware uren onderling te vergelijken?

Toch zullen we stil hebben te staan bij dat feestgedruisch bij Salem, en scherp op Abraham dienen te letten. Is Abraham de vader aller geloovigen, en zijn wij dus zijn *kindren*, welan, waar is dan zijn vaderlijke eere, dat wij zóo guw hem denken te peilen, dat wij in een ommezieën met hem gereed zijn: feest is feest, en begrafenissen is begrafenissen? Wat willen wij van dezen onzen gequalificeerden „Vader" weten, tenzij wij geloovig in zijn *strijd*, in zijn *strijd* ingeleefd zijn? Werkelijk *in-leven* in den tijd van den vader aller geloovigen mag slechts een *geloovend inleven* zijn, niet een alleen maar eens *geloovig*. Dat is te zeggen: wij moeten in dat „inleven" zeer bepaald telkens weer de daad verichten van het *aan nemen* van God in zijn concreet tot ons komende Woord. Zijn Woord, ditmaal met name aangaande Abraham, dat maaksel Gods, altijd gequalificeerd door die zeer bepaalde plaats, die de Bondsgod hem toeveest in de geschiedenis van het verbond der genade.

De roeping Gods, tot Abraham eenmaal uitgegaan, en sindsdien steeds weer uitgaande, is niet maar een *aanwijzing* geweest van zijn toekomstige plaats in de geschiedenis van het genadeverbond, doch ook zeer bepaald een *kracht-dadig* brengen van Abraham op die plaats. Want Gods Woord doet altijd; nooit is het niet kracht-dadig. Het is kracht-dadig in verharding, maar ook in bekeering. Sprekt het in de aantoonende wijs, dan meteen in de gebiedende, en in den goddelijken optatiet: dat is de zegwij, die laat zien wat Hem behaagt. Zijn Woord doet altijd hetgeen Hem behaagt, en is kracht-dadig in datgene, waartoe Hij het „zendt".

Willen wij dus als Abrahams *kindren*, onzen vader 't zóoals hij daar nabij Salem op de eereplaats aan tafel zit, „geestelijke onderscheiding", dan moeten wij niet alleen maar op de spandoeken letten, die de menschen op het feestterrein hebben aangebracht, met hun V-teeken, dewijl V is *Victorie*; maar dan hebben wij ons af te vragen, welke kracht-dadige en dus vorm-gevende, formeelende *openbaring* de Verbondsgod Abraham doet toekomen in aansluiting aan, en ter nadere verklaring en uitwerking van hetgeen reeds eerder Abraham van 's Heeren wege is gezegd. Wij zullen dan dien Vader van onzen vader zien, den Heere God zelf, die Abrahams „geest en ziel en lichaam" (1 Thess. 5:23) formeert en sinds bewaart, tot dienst aan de eerste komst, de eerste parousie, onzes Heeren Jezus Christus. De openbaring des HEEREN in de ontmoeting van Abraham en Melchizedek is immers in de allereerste plaats een toledooth-openbaring; zij ontdekt ons den zin van Genesis: *uit God zijn alle dingen*.

Openbaring? vraag! iemand. Openbaring van den HEERE, hier op dat overwinningfeest? Maar daar wordt geen woord gezegd; geen hand schrift, gelijk later in Belshazzar's paleis, vreemde letters aan den wand, en geen profet treedt op om een rede te houden. Geen droom, geen gezicht, geen verschijning, niets daarvan.

't Is alles waar. Maar — er is *twéedtel* openbaring. Er is een openbaring in woorden; en óók een openbaring in werken. Zoon werk vinden wij hier, als God zelf de wegen van Abraham en van Melchizedek elkaar laat kruisen.

Niet maar als God, doch ook als Verbondsgod, als HEERE, is hier de Zender en Roeper van Abraham werkzaam. Het zevende hoofdstuk van den brief der Hebreërs, dat niemand voorbij mag gaan, die Abraham heden wil „verstaan", zegt ons dat rechtstreeks. Dat merkwaardige hoofdstuk *qualificeert* dan ook meteen de beide feestgangers van het oogenblik: Abraham en Melchizedek. Beiden immers worden daar betrokken op Jezus Christus, den Zoon Gods, die komende is, op weg naar de vleeschwording.

Wat Abraham betreft, die heet in Hebr. 7: aartsvader, patriarch. Hij is niet altijd aartsvaderlijk, niet immer patriarchaal, deze Abraham; ook hij is niet steeds op zijn plaats; hij moet, naar wij reeds opmerkten, op die plaats *gebracht* worden. Maar patriarch, aartsvader, dat is Abraham altijd.

Hij is vader van onzen Heere Jezus Christus, die uit zijn lendenen wil geboren worden, en die thans, naar zijn macht en autoriteit als Gods Eeuwige Zoon, zijn eigen vleeschelijken Vader kiest en formeert en bekwaamt tot dit hooge, en dus zeer bezwarende vaderschap.

En wat voorts Melchizedek aangaat, hem noemt de auteur van Hebr. 7 rechtstreeks: „type van den Zoon van God". Type, zeer bepaald van Gods Zoon in z'n menselijke en goddelijke natuur; het gaat hier immers om de *ambtelijke* positie van Melchizedek en van Christus; welnu — in de eenheid zijner twee naturen heeft de Persoon van Jezus Christus zijn drievoudig ambt opgenomen om het in alle eeuw, en in elke staat, dien hij voert te bedienen.

Zóo zijn ze dus te aan dienen, deze twee: Dit zijn dus hun praedicaten, althans in het Hof der hoven, hetwelk de festiviteiten van het hof van Salem heden dirigeert: de Vader van Christus, en de type van Christus; Abraham en Melchizedek.

Van deze beiden nu, en van hun contact spreekt God de Heilige Geest ons in het „historische" bijbelboek Genesis.

Dat boek Genesis is een echt *tendenz*-boek. Schrik van dit woord maar niet; de Geest Gods mag zulke boeken schrijven, want Hij alleen schrijft ze goed, den zin en de meening des Geestes „oor-spronkelijk" bepalende. „De tendenz van Genesis" is: God den HEERE te doen zien, gelijk deze de gevallen wereld in Christus Jezus gaat behouden langs den weg van het verbond der genade. Als Genesis verhaalt van zon, maan en sterren, geschapen door God, dan is het toch geen *kosmograpie*, die als zoodanig in dit verhaal bedoeld wordt. Neen, het in zichzelf volkomen betrouwbaar schepping-bericht heeft slechts één doel: het haast zich van het verhaal omtrent het ontstaan van zon, maan en sterren, omtrent de wording van het heel-al, tot het bericht omtrent den *menschen*. Komt dan de mensch ter sprake, dan wordt ons

toch geen auteur ben Worden d dan krlige doch dan en slangen

En zoo toe: strake klerende i uit dien S dat werel uit Abrah Ezau, ma mag; en b bewaard als volk straks de komende, nan het genade. H wording.

Wording eigenlijk t Het boek zijn tende het boek wordt, da dooth. Oo als: Genet vang, beg schiedenis

Dat o woordiger aandacht de onze l keur wort er een m, Eerst krij der kan h nauwt zie de toledo kaf en ko gerichte i de toledo het vrou vervanger het mens treedt da en slangen zondvloed Treedt at waereldro ook in zij De verbo voorbij: velen ter wiens ge roon Abt maagscha volk Isra in de afz den groot kan. Derh vandaar l van Tera men bizo geschiede Christus J tel, die dat was e Noach, nu En dan is De

De „Zeven" dat wil he reus is Genesis v man aan Terah, al toledooth „zevende"

Geef Al twistbaar dooth, on toen hij l wekte, N worden.

Abraham nis van precies b Daar sta wijden k boren uit van het Sem, Tera ook in G is het o Abraham blinkende de eerste zon-maan heid, van Genesis v boorte v dige prod gelooven schen) to paalt U Zoo oord een Gene En alzo Geest, die daarmoe Gods eige denzen se geboorte, Ja, nog En de fei

alleen het verhaal dat leest onder den merkling te laten koware uren onderling

laan bij dat feestge-
Abraham dienen te
geloovigen, en zijn
it is dan zijn vader-
lenken te peilen, dat
id zijn: feest is feest,
villen wij van dezen
eten, tenzij wij ge-
ingevoeld zijn? Wer-
vader aller geloof-
leven zijn, niet een
zeggen: wij moeten
a weer de daad ver-
in zijn concreet tot
ditmaal met name
eds, altijd gequali-
te de Bondsgod hem
et verbond der ge-

maai uitgegaan, en
niet maar een aan-
ge plaats in de ge-
doch ook zeer be-
n Abraham op die
d: nooit is het niet
a verharding, maar
a aantoonende wijs,
in den goddelijken
zien wat Hem be-
n Hem behaagt, en
e Hij het „zendt“.
deren, onzen vader
eereplaats aan tafel
n moeten wij niet
i, die de menschen
ht, met hun V-tee-
hebben wij ons af
dus vorm-gevende,
god Abraham doet
nadere verklaring
rder Abraham van
lan dien Vader van
zelf, die Abrahams
5:23) formeert en
te komst, de eerste
De openbaring des
am en Melchizedek
en toledooth-open-
nesis: uit God zijn

enbaring van den
? Maar daar wordt
ift, gelijk later in
den wand, en geen
den. Geen droom,
daarvan.
derlei openbaring,
ook een openba-
wij hier, als God
deichizedek elkaar

Verbondsgod, als
an Abraham werk-
en brief der He-
tan, die Abraham
rechtstreeks. Dat
an ook meteen de
Abraham en Mel-
betrokken op Je-
nende is, op weg

ebr. 7: aartsvader,
rlijk, niet immer
is niet steeds op
opmerken, op die
h, aartsvader, dat

Christus, die uit
i die thana, naar
e Zoon, zijn eigen
en bekwaamt tot
derschap.

em noemt de au-
an den Zoon van
Zoon in r'n men-
t hier immers om
en van Christus;
naturen heeft de
uidig ambt opge-
te staat, dien hij

wee: Dit zijn dus
oven, hetwelk de
den dirigeert: de
hristus; Abraham

tact spreekt God
sche" bijbelboek

enz-boek: Schrik
s mag zulke hoe-
goed, den zin en
lijk" bepalende:
HEERE te doen
i Christus Jezus
verbond der ge-
aan en sterren,
in kosmogonische
id wordt. Neen,
cheping-bericht
vrij het verhaal
sterren, omtrent
cht omtrent den
dan wordt ons

toch geen anthropologie gedoed, maar dan is het den
auteur begonnen om het conflict van zonde en genade.
Worden de geboorten van Adams huisgezin verhaald,
dan krijgen wij geen ethnographie, en geen geographie,
doch dan gaat het om de worsteling van Vrouwenzaad
en slangenzaad, van Kerk en Wereld.

En zoo spitst zich het pad der verbijzondering almeer
toe: straks vernemen wij, hoe na den zondvloed de ver-
kiezende GOD met Sem den heirweg opbreedt; en hoe
uit dien Sem Abraham verwekt wordt, en geroepen om
dat wereldpad nu definitief tot kerkpad te maken; hoe
uit Abrahams zaad niet Ismaël, maar wel Izaak, en niet
Esaü, maar wel Jacob de drager der kerkbelofte wezen
mag; en hoe zoo het volk Israël verwekt, en wonderlijk
bewaard wordt totdat het moment van zijn candidatie
als volk gekomen zal zijn. Israël — want daaruit zal
straks de Messias worden geboren: Jezus Christus, de
Komende, de ook in de feiten van Genesis al maar door
aan het komen zijnde Middelaar van het verbond der
genade. Het is alles kerk-wording, kerk-komst, Christus-
wording, Christus-komst.

Wording, geboorte, komst, opkomst, — dat is dan ook
eigenlijk de betekenis van het Grieksche woord Genesis.
Het boek Genesis is zich dan ook terdege bewust van
zijn tendenz. Dit blijkt o.m. hieruit, dat in den tekst van
het boek zelf meermalen een bepaald woord gebruikt
wordt, dat in het hebreuwsch gespeld wordt als *toledooth*.
Ook dat woord duidt zoo ongeveer hetzelfde aan
als: Genesis. Het wil zeggen: ontstaan-geschiedenis, aan-
vang, begin, wording, geboorte, en in wijderen zint: ge-
schiedenis.

Dat woord *toledooth* heeft met name bij de vertegen-
woordigers der godadienst-historische school sterk de
aandacht getrokken. Het mag — bij alle verschil — ook
de onze hebben. Het staat er niet voor niets. Bij voor-
keur wordt in het boek Genesis dit woord gebezigd als
er een *mijlpaal* op den weg van wereld en kerk is gezet.
Eerst krijgen we de *toledooth* van hemel en aarde: Bree-
der kan het niet. Dan komen we — want de kring ver-
nuut zich, we hebben immers ons tendenzboek — tot
de *toledooth* van Adam. Maar in Adams kinderen is
kaf en koren; maar dat koren sticht zich de tendentius
gerichte aandacht. Zoo komen we dan vervolgens tot
de *toledooth* van Seth; want die is nadat Kain, Abel —
het vrouwenzaad — heeft doodgeslagen, Abels plaats
vervanger en daarmee de vader van de heilige lijn in
het menschengeslacht. Maar ook in de „heilige lijn“
treedt daarna het bederf op; kerk en wereld, vrouwen-
en slangenzaad vermengen zich, en straks zendt God den
zondvloed. Die brengt ons tot de *toledooth* van Noach.
Treedt straks Noachs gezin uit de ark, om het „tweede
waereldronk“ (Bilderdijk) te gaan beheerschen, dan is
ook in zijn gezin weer niet alles het verbond getrouw.
De verbondslinje gaat tot nader order Cham en Japhet
voorbij; om tot Sem zich te bepalen. Van Sem gaan weer
velen tijdsde, totdat God een man verwekt, Terah,
wiens gezin uit elkaar gehaald wordt, insoverre zijn
zoons Abraham den goddelijken last ontvangt land en
maatschap te verlaten en — als vader van het verbonds-
volk Israël, als vader van Jezus Christus — te treden
in de afzondering die eeuwen verduren moet, eer ze op
den grooten Pinksterdag in Jeruzalem een einde nemen
kan. Derhalve komen we bij de *toledooth* van Terah.
Vandaar leidt ons het verhaal naar Abraham, den zoon
van Terah. Hier — bij Abraham — is de *mijlpaal*, dien
men bijzonderlijk te merken heeft. Want nu begint de
geschiedenis van Izaak, Jakob-Israël, Kerk van Israël,
Christus Jezus. Hebt ge er op gelet, dat ge bij het zevental,
die rust gevonden hebt? Zon-maan-en-sterren;
dat was één. Adam, dat werd twee. Seth, dat heet: drie.
Noach, nummer vier. Sem, dat is vijf. Terah, nummer zes.
En dan is Abraham zoveel als: zeven.

De zevende in de Genesis-lijn: Abraham.
De zevende in de *toledooth*: Abraham.
„Zeven“ nu is te zeggen: voorloopig rust. Tenminste
dat wil het hier op aarde bij menschen zeggen. Wat een
reus is daarom die Abraham. Het tendenz-verhaal
Genesis wil maar zeggen: alles stuurt op dien éénen
man aan. Zon-maan-sterren, Adam, Seth, Noach, Sem,
Terah, alles dringt en perst naar Abraham toe, alle
toledooth van „zes“ en daaronder zuchten om dezen
„zevende“, dezen Abraham, alles is op hem gemunt.

Geef Abraham zijn eer: de *letter* van Genesis is onbe-
twistbaar Abrahams *letter*. Om zijn Genesis, om zijn *tole-*
dooth, om zijn geboorte, is het God te doen geweest,
toen hij het heel-al formeerde, Adam schiep, Seth ver-
wekte, Noach zond, Sem apart zette, Terah vader liet
worden.

Abrahams geboorte — een *hoogtepunt* in de geschied-
enis van Kerk en wereld, van heel-al. Het is in feite
precies hetzelfde als wat Openbaring XII ons teekent.
Daar staat het groote Kind van Abraham onder den
wijden koepel van zon-maan-sterren; en het wordt ge-
boren uit den schoot der als „vrouw“ geteekende Kerk
van het Testament, derhalve van Adam, Seth, Noach,
Sem, Terah, Abraham. Nu, om dat *kind* van Abraham is
ook in Genesis te doen. Maar dat *kind* toeft nog, al
is het op weg. Voorloopig is er een rustpunt bereikt:
Abraham is er. Zijn *toledooth* wijzen uit, dat hij een
blinkende figuur bij uitnemendheid is, een ster van
de eerste grootte, een *mijlpaal* in de geschiedenis van
zon-maan-sterren (het heel-al), van Adam (de menscheit,
van de Kerk (Seth, Noach, Sem, Terah). O, die
Genesis van Abraham! Die gelukkige, voorspoedige ge-
boorte van dezen „zevende“ in de linie der merkwaar-
dige producten, de *toledooth* van God Jahwe! Wie zoo
gelooven wordt, *krachtens* geboorte (zeggen de men-
schen) tot groote dingen bekwaam. Uw geboorte be-
paalt Uw verkiesbaarheid, en dus ook Uw verkiesing.
Zoo oordeelen de menschen, als zij ook „ervaringslicht“
een Genesis-boek, en een *toledooth*-register schrijven.
En alzo *schijnt* ook God te oordeelen, God de Heilige
Geest, die het boek Genesis opnam in de Schrift, en deze
daarmee opende. Gods eigen Schrift, Gods eigen vinger,
Gods eigen rythme in de geschiedbeschrjving Zijner ten-
denzen *schijnt* te zeggen: Let op den man van zoo hooge
geboorte van zulke Genesis, van deze *toledooth*.
Ja, nog meer. Ook de steenen zijn haast gaan spreken.
En de feiten van den dag. Want die Abraham blijkt —

in Genesis — XIV — met één slag een zeer fortuinlijk
man geworden. Hij is overwinnaar in een enormen strijd
geworden. Vier Koningen, resideerende buiten Kanaän,
hadden gezamenlijk het zwaard opgenomen tegen vijf steds-
vorsten, allen uit Abrahams omgeving: de Jordaan streek.
De vier geallieerde koningen, hadden in een streek, die
later door de Doodse Zee opgeslokt is, slag geleverd
tegen een vijf stadsvorsten, kleine machthebberies, maar
gehecht aan macht en titel. Aanleiding voor den strijd
was gevonden in de poging der Jordaan-vorsten, om zich
te bevrijden van het juk der Elamieten, die destijds in
voor-Azië de lakens uitdeelden. De opstand was wel
bedoeld geweest als een poging, om heel het Jordaan
gebied — ja, heel het Westen — vrij te maken van
Elamietischen (en anderen) druk. Waarom dan ook Elam
met andere rijken een strafexpeditie op touw gezet heeft.
Weinige, deze laatste militaire operatie was in het nadeel
van de bewoners van het Westen geëindigd; en tot de
gevangenen, die, met hun bezittingen, werden wegge-
sleept, behoorde ook Lot, de neef van Abraham, inwo-
ner van Sodom.

En nu is het Abraham, die het initiatief neemt ter
bevrijding. Zelf brengt hij een legermacht op de been;
ook weet hij bondgenooten aan zich te associeeren. Hee-
lemaal naar het Noorden, zien wij Abraham, opmarcheeren,
— de ravitailleeringsmogelijkheden blijkt hij te kun-
nen overwinnen, straks grijpt hij zijn kans door den
overmachtigen vijand — zooveel „grootmachten“ — te
verrassen en te verslaan, ja, te achtervolgen, tot be-
noorden Damascus. Een militair succes, dat, reeds voor
wie de afstand kent, er wezen mag. Eén der resultaten
is alvast, dat Lot bevrijd wordt. Een tweede, dat een
enorme buit atraks aan Abrahams voeten ligt. Kameelen,
tapijten, goud, zilver, slaven, militair gerei, ja, wat
niet al!

Met één slag is Abraham, die toch al een voornaam
heer was, nu een gevestigd heerscher geworden. Een
man, om mee te rekenen; vooral als men bedenkt, dat
na veler inzicht de gevallen beslissing van beteekenis
is geweest voor de controle van de handelsroute Eufraat-
Damascus-Jordaan-Rode Zee. Naar geldend oorlogs-
en volkerenrecht, komt dan ook de enorme buit Abrah-
am toe: hij is kapitalen rijker geworden; — als hij wil,
het schijnt dat de belofte Gods, die hem zegen had toe-
gezegd (11:2), en hem ook landbezit, en een over heel
de linie geldende heerschterspositie had gegarandeerd
(11:2, 7; 13:15, 17), en die hem zelfs den rang van pro-
minente figuur van universeel diacritische beteekenis
had toegewezen (11:3), afgedacht nu van de toezegging
van nakomelingschap, die trouwens nog komen kan,
zoo maar in eenen in vervulling is gegaan. En dat op
zoo'n mooie manier: niet zonder eigen machtsvertoon en
militaire krachtinspanning. „Wie zich zelf helpt, dien
helpt God“, — wij herinneren ons die spreuk uit den
mond van menig potentaat van wereldsche autarkie.

Wordt vervolgd).

K. S.

OPVOEDING EN EERONDERWIS.

In de wereld van den Bijbel.

II.

Zoo is dan de Bijbel het boek over den leven-
den God.

Maar daar moet noodzakelijk wat aan wor-
den toegevoegd.

De vraag dringt zich namelijk aan ons op:
hoe, op welke wijze, laat God zich aan ons
zien? Of, beter gezegd: hoe, op welke wijze,
toont God Zichzelf aan ons in den bijbel?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden
moeten we eerst scherp inzien, dat God zich
niet anders laat zien dan in de werken zijner
handen. In wat Hij doet, in wat Hij tot stand
brengt, d.w.z. in zijn schepselen komt Hij naar
de menschen toe en maakt zich aan hen be-
kend. Nooit anders!

Calvijn heeft met grooten nadruk op dit feit
gewezen. Wij moeten niet met vermetele
nieuwsgierigheid — zoo schrijft hij — pro-
beeren door te dringen in het wezen Gods. Dat
wezen moet aangebeden en niet scrupuleus on-
derzocht worden. Wij moeten God zoeken in
zijn werken, want in die werken toont God
zichzelf aan ons. En door die werken stelt Hij
zich in nauwe en vertrouwelijke betrekking tot
de menschen en deelt Hij zich zelfs in zekeren
zin aan ons mee.

Ja, Gods *wezen* is voor menschen ten eenen-
male ondoorgroendelijk. Van aangezicht tot
aangezicht zien wij Hem nooit. God blijft een
God die in de verborgenheid woont. Rondom
Hem zijn wolken en donkerheid. Wie met een
hoogmoedig denken in Hem wil doordringen
is gelijk aan den vogel die het felle licht van
den vuurtoren wil binnenvliegen. Hij wordt
verblind en gaat onder. God blijft altijd on-
eindig veel hooger dan alle menschelijk den-
ken en kennen. Ook veel hooger dan ons ge-
loovig denken en ons geloovig kennen.

En daarom — als God tot de menschen komt,
als Hij zich laat zien dan toont Hij zich nooit

zooals Hij in zichzelf en op zichzelf is. Hij
openbaart zich met zijn werk, in zijn werk,
door zijn werk. Hij *maakt zich zichtbaar* voor
de menschen door middel van de geschapen
wereld en al wat er op is. Hij *spreekt* tot de
menschen door middel van het geschapen
woord. In één woord: Hij *openbaart* zich door
de werken zijner handen.

In het paradijs sprak al wat pas geschapen
was luide en duidelijk en zuiver van den al-
machtigen God en zijn oneindige grootheid. Al
wat God gemaakt had, het ganschelijk werk-
stuk zijner handen was een heldere transparant
gelijk, waarin God stralend en heerlijk werd
aanschouwd. Het was als een kristalzuivere
spiegel, waarin Gods beeld klaar en schoon
werd weerkaatst.

Maar sinds den zondeval is dat anders ge-
worden. Wereld en menschheid werden ver-
giftigd, verwrongen en onthouden door de
zonde en haar gevolgen. De transparant werd
vertroebeld, de spiegel barstte en verdoofte. Wij
kunnen God niet meer zien en herkennen in
wat eenmaal zijn schoone schepping was, maar
sindsdien een ruine werd.

Maar in het centrum van wereld en historie
verricht God dan zijn grootste daad in deze
bedeeling. De vleeschwording des Woords vindt
plaats. Gods Zoon wordt mensch. Dat is inder-
daad Gods grootste, meest omvattende werk
in deze historie. De Vader zendt zijn Zoon. De
Heilige Geest verricht het wonder der ont-
vanging. Gods Zoon neemt de volle mensche-
lijke natuur aan. En in dat wonderwerk nu ver-
toont, openbaart, geeft God zich ten volle. Zoo
rijk als in deze bedeeling maar mogelijk is. Wie
Hij gezien heeft, zegt de Christus, heeft den
Vader gezien. Niemand heeft ooit God aan-
schouwd, maar Hij die in den schoot des Va-
ders is, die heeft Hem ons verklaard.

In de oude bedeeling was de Christus reeds
steeds komende. Hij sprak in alle profeten. Hij
wees in elk gebracht offer heen naar zijn groote
offerande, die gebracht moest worden aan het
kruis. Hij beeldde in koningen af de heerschappij
waar mee Hij eenmaal zou beladen worden!
Hij was altijd onder Israël. Hij vormde zich in
Israël zijn typen. Als Israël benaauwd werd,
werd Hij benaauwd. Hij zong mee in de psalmen
en klaagde en jubelde als de Davids en Asafs
klaagden.

Maar in Bethlehems nacht is de Christus
waarachtig geboren en in de menschheid inge-
gaan en met de wereld één geworden. Hij
draagt dan alle wereldschuld en verzoent die
met zijn bloed. Hij verlost de wereld van zonde,
dood en Satan en leidt haar terug in Gods ge-
meenschap waarin ze alleen maar bloeien kan
doch ook eeuwig bloeien zal! In Hem nu komt,
spreekt, werkt, verlost thans de eeuwige God!
Door Hem leidt, regeert en voleindt God de
gansche wereld en de geheele levensbeweging
der menschheid. Christus, Die nu verheerlijkt
is, moet het gansche program der wereldhis-
torie uitvoeren en bouwen het eeuwig huis van
het Goddelijk welbehagen.

Van dezen Christus nu spreekt de bijbel ook
overall!

De bijbel is het boek over den levenden God!
Dat weten we. Dat gaat voorop. Dat houden
we vast. Maar we voegen er onmiddellijk aan
toe: de bijbel is het boek van den levenden
God, die in den Christus komt en werkt, spreekt
en verlost, strijdt en overwint.

En zoo is nu de bijbel ook het boek dat van
het begin tot het eind spreekt van den Christus.
Van Hem jubelt het Oude Testament. Van Hem
is gansch het Nieuwe Testament vol.

Willen we nu den geheelen, den werkelijken
bijbel verstaan, willen we inderdaad in de we-
reld van den Bijbel doordringen, dan is het ge-
biedend noodzakelijk, dat wat we tot nu toe
zeiden met vlamme letters vóór ons staat.
Het moet ingegraveerd zijn in ons hart. Het
moet ons vleesch en bloed geworden zijn. Wie
niet altijd God en zijn Christus ziet als hij in
den bijbel leest, wie niet altijd in den bijbel God
hoort spreken over Zichzelf en zijn Zoon Jezus
Christus, voor dien blijft de bijbel een gesloten
boek.

Maar leeft deze centrale boodschap voor ons,
dan kunnen we verder komen, dan kan heel
de oneindig gevarieerde verdere inhoud van
den bijbel voor ons opengaan. Dan kunnen we
ook wat God in den bijbel ons zegt over hemel
en aarde, over planten en dieren, over mannen